

ŞEFFAFLIK ÇALIŞMA GRUBU TOPLANTISI TUTANAĞI

Şeffaflık Çalışma Grubu'nun 5. toplantısı, 9 Kasım 2022 tarihinde Ticaret Bakanlığı ve TÜSİAD temsilcilerinin eş başkanlığında çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

1 Numaralı Eylem: Ticaretin Kolaylaştırılması İnternet Sitesi faal hale getirilecek ve orta vadede ticaret portalına evrilmesi için çalışma başlatılacaktır.

Çalışma Grubu Eş Başkanları'nın açılış konuşmalarının akabinde, Ticaret Bakanlığı tarafından, internet sitesi güncelleme çalışmalarının Aralık ayında yapılması öngörülen Genel Kurul Toplantısına yetiştirilmesi için çaba harcandığı, güncelleme işlemlerinin uzun ve yoğun bir çalışma gerektirdiği, ilerleme sağlanmasına rağmen sürecin vakit aldığı belirtilmiş ve en kısa sürede çalışmaların tamamlanacağı ifade edilmiştir.

TOBB temsilcisi tarafından da gereken desteğin Ticaret Bakanlığına sağlanacağı aktarılmıştır.

2 Numaralı Eylem: Dış ticaret işlemlerine dair ilgili kamu kurumları tarafından yol gösterici nitelikte kılavuzlar hazırlanacaktır.

Gümrük ve dış ticaret işlemlerinde kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan rehber ve kılavuzların toplanmasını teminen ilgililere bir üst yazı gönderildiği, bu süreçte paydaşların, özellikle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığının desteklerinin kritik olduğu Ticaret Bakanlığı tarafından belirtilmiştir.

TÜSİAD temsilcisi de toplanacak ve akabinde siteye yüklenecek kılavuz ve rehberlerin, yapılacak çalışmalarda önemli bir yer tuttuğunu aktarmıştır. Buna ek olarak, tarım ve çevre konularında rehberlere ihtiyaç duyulduğunun, bu alanda ticaret erbabını yönlendirmenin büyük önem arz ettiğinin altını çizmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığının temsilcisi tarafından, internet sitelerinde ayrıntılı bilgilendirme yapıldığı, ithalat ve ihracat gerçekleştiren kişilerin buradan istifade edebileceği belirtilmiştir.

İhracat Genel Müdürlüğü temsilci ise Devlet Yardımları kapsamında hazırlanan rehberin 2019 yılı Mayıs ayında basıldığını, bu nedenle güncelleme çalışmaları yapıldığını ve sürecin yılsonunda tamamlanmasını öngördüklerini ifade etmiştir. Ayrıca, Kolay İhracat Platformu'nda benzer dokümanlar olduğu, mükerrerliğin önlenmesi gerektiği, bahse konu Platforma yeni bir modül şeklinde ekleme yapılabileceği ve yeni bir site çalışmasının uzun süre alabileceği belirtilmiştir.

Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü temsilcisi tarafından, Birimlerinin birçok konuda Tebliğ çıkardığı ve süreci koordine eden Makam oldukları, bu nedenle ilgili kurumlarca gerekli çalışmaların yapılmasının ve rehberlerin hazırlanmasının daha faydalı olacağını vurgulamıştır. İthalat denetimlerinde, farklı ürün gruplarında farklı kurumların sorumlu olduğu, bu nedenle güncel bilginin çok önemli olduğu ve Ticaret Bakanlığının güncel verilere ihtiyaç duyduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, Mavi Rehber'in internet sitesinde yer alması için yoğun çaba harcandığı, denetim rehberlerinin olmadığı durumda büyük eksiklik yaşanacağı bu nedenle her türlü desteğin sağlanacağı ve rehberlerin kullanıcılarla paylaşılacağı aktarılmıştır.

3 Numaralı Eylem: Sınır kapılarındaki yoğunluk hakkında ticaret erbabını bilgilendirmek üzere bir mekanizma geliştirilecektir.

UND temsilcisi tarafından, sınır kapılarındaki yoğunluğa ilişkin bir sistem oluşturdıkları, bu sistem sayesinde geçmişe dönük bilgilere ulaşılacağı, daha önce hangi sayıda aracın giriş-çıkış yaptığının takip edilebileceği ve ticaret erbabının buna göre işlemlerini gerçekleştirebileceği ifade edilmiştir.

Gümrükler Genel Müdürlüğü adına toplantıya katılan temsilci tarafından, Gümrük Kapıları Analiz Programı adı ile yeni bir sistem kurulması için çalışmaların devam ettiği, kapılardaki yoğunlukların analiz edilmesinin amaçlandığı, ne kadar aracın beklediğinin, süre aşımı olup olmadığının ve yoğunluğun sebeplerinin görülebileceği sistem ile sorunların önüne geçilmesinin hedeflendiği aktarılmıştır. Kapıya gelmeden önce yoğunlukların görülmesi adına sistemin paydaşlara açılacağı, sistemin TIR parkları ile entegre olacağı, UND çalışmalarından bağımsız şekilde Bakanlık verilerini kullandıkları belirtilmiştir.

UND yetkilisince, böyle bir çalışmanın kendileri tarafından da destekleneceği, beraber çalışmaya yapılmasında ve istişarelerde bulunulmasında fayda olacağı aktararak Bakanlık tarafından gerçekleştirilen çalışmanın geleceğe yönelik olduğu fakat kendi çalışmalarının geçmişteki verilere ilişkin olduğu ifade edilmiştir.

TÜSİAD temsilcisi tarafından, mükerrer bir çalışma yapılmasının önüne geçmek için UND tarafından gerçekleştirilen çalışmanın üzerinden gidilebileceği eğer kurumlar arasında temas kurulur ve tecrübelerden istifade edilirse sürecin daha da hızlanacağı vurgulanmıştır.

4 Numaralı Eylem: Yurtdışındaki dış ticaret uygulamalarındaki değişiklikler hakkında ticaret erbabını önceden bilgilendirmek üzere bir mekanizma geliştirilecektir.

Ticaret Bakanlığı tarafından, Ticaret Müşavirleri ile yakın temasın önemli olduğu, en kısa sürede Müşavirlere bilgi verilerek sürece dahil edileceği, internet sitesinin faaliyete geçtiği zaman daha somut adımların atılacağı aktarılmıştır.

5 Numaralı Eylem: Gümrük ve ticaret işlemlerine yönelik sanal eğitim platformu kurulacaktır.

Ticaret Bakanlığı tarafından, kurulan Sanal Ticaret Akademisi'nin başarılı bir site olduğu, sertifika programlarına yer verildiği, iç ve dış ticaret, girişimcilik gibi alanlarda birçok farklı eğitime sitede yer verildiği ifade edilmiştir.

İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi tarafından daha önce ortak bir akademi kurulmasının TOBB ve Dernekleri arasında gündeme geldiği, halihazırda İstanbul Teknik Üniversitesi, Beykent Üniversitesi gibi farklı üniversiteler ile ortak eğitimler verdikleri, bazı üyelerinin öğretim görevlisi olarak çalıştıkları, sektörde yetişmiş eleman temini açısından TOBB ile işbirliği halinde yüz yüze ve çevrimiçi eğitim verebilecekleri belirtilmiştir.

TOBB temsilci ise gündeme gelen konunun üzerinden çok zaman geçtiğini, bu nedenle ilgili makamlara konuyu tekrar arz edeceklerini, büyük ve teferruatlı bir çalışmaya ihtiyaç duyulacağını vurgulamıştır.

TÜSİAD temsilcisi tarafından, konunun çok detaylı olduğu fakat Dernek'in kaynak ve zaman ayırması durumunda güzel bir çalışmanın ortaya çıkacağı, bahsedilen konuların Eylem Planı'nda tekrar ele alınabileceğini ve karar alındığı durumda her türlü desteği sağlayacaklarını ifade etmiştir.

Ticaret Bakanlığı tarafından, esasen eylemin tamamlanmış olduğu, yeni bir eylem önerisi olarak Genel Kurul'a sunulabileceği ve akabinde üzerinde çalışılabileceği, bu konuda yazılı olarak taleplerin iletilmesinde fayda olacağı aktarılmıştır.

6 Numaralı Eylem: Ticaretin Kolaylaştırılması Danışma Noktası kurulacaktır.

Ticaret Bakanlığı tarafından, Dünya Ticaret Örgütü Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması çerçevesinde danışma noktaları kurulmasının bir yükümlülük olduğu, bu kapsamda çalışmaların yapıldığı ve paydaşlardan irtibat kişilerine ait bilgilerin alınması amacıyla yazı gönderildiği ifade edilmiştir. Ardından, sürecin nasıl olacağı ve sistemin nasıl işleyeceğine yönelik paydaşlara bilgi aktarımı gerçekleştirilmiştir.

7 Numaralı Eylem: İlgili kurumun değerlendirmeleri çerçevesinde özel ve istisnai durumlar haricinde yeni mevzuat hazırlıkları ile değişiklik tasarımları Kurul internet sitesi ve ilgili kamu kurumlarının internet siteleri aracılığıyla en az 30 işgünü boyunca kamuoyu görüşüne açılacaktır. 8 Numaralı Eylem: Dış ticarete ilişkin mevzuatın yayımlanması ile yürürlüğe girmesi süresi arasında mümkün olduğu ölçüde makul bir süre verilecektir.

İki eylemin birbiriyle ilişkili olması nedeniyle, aynı anda görüşler ifade edilmiştir. Ticaret Bakanlığınca, özel sektörün doğrudan etkileneceği durumlarda önceden haberdar edilmesinin amaçlandığı ve hatta sürece katkı sağlanmasının beklendiği aktarılmıştır.

TÜSİAD temsilcisi tarafından, Ticaret Bakanlığı uygulamalarının bu aşamada iyi yönde olduğu, değişiklik yapılacak konuların önceden duyurulmasında ve tartışılmasında fayda olduğu belirtilerek özel sektörün bu yöndeki beklentisi vurgulanmıştır. Aslında, Ticaret Bakanlığının birçok konuda hassasiyet gösterdiğini fakat yılsonu düzenlemelerinin önceden yayımlanmasının sektör açısından rahatlık sağlayacağını aktarmıştır.

İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi tarafından, takip edilen işlemler konusunda hızlı değişiklikler yapıldığı, ticaret erbabının sıkıntıya düştüğü, örneğin ilave gümrük vergileri konusunda geçiş sürecinin tanınmadığı, paydaşlarla önceden bir paylaşım yapılırsa katkı sunabilecekleri konuların olabileceği, yaşanabilecek mağduriyetlerin önüne geçmek için yapılan düzenlemelerin yayım tarihinden en az 30 gün sonra yürürlüğe girmesinde fayda olduğu 7 ve 8 numaralı eylemlerin birleştirilebileceği ifade edilmiştir.

UTİKAD temsilcisi, değiştirilen mevzuatlar kapsamında yürürlüğe giriş tarihleri için bir zaman aralığı bırakılması gerektiğini belirterek gerçekleştirilecek düzenlemelerin önceden yayımlanmasını talep etmiş ve tarife değişikliklerinin kritik olduğunu, YYS sahibi firmaların bile değişiklikler nedeniyle yılbaşından sonra bir süre işlem yapamadığını ve mağdur olduğu durumların yaşandığını ifade etmiştir.

Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü temsilcileri tarafından, mevzuat revizyonlarında paydaşların görüşlerinin alındığı, gelen talepler doğrultusunda değişiklik yapıldığı, ciddi değişiklikler yapılacağı takdirde önceden bir geçiş süreci sağlandığı belirtilmiş ve buna ilave olarak TAREKS sayesinde işlem süreçlerinin hayli hızlandığının altı çizilmiştir. Ayrıca, yapılacak değişikliklerin Türk Gümrük Tarife Cetveli ile eş zamanlı yürümesinin

önemi vurgulanmış, sürecin çok dinamik olduğu, son dakikaya kadar yoğun şekilde faaliyetlerin devam ettiği, Gümrükler Genel Müdürlüğü ile koordineli şekilde çalışıldığı aktarılmıştır.

11 Numaralı Eylem: İtiraz süreçlerinin değerlendirildiği birimlerde uzmanlaşmış personelin sürekliliğinin sağlanması gözetilecektir. Ayrıca, itiraza ve yargıya konu olmuş hususlarda, ticari sırlara ve kişisel bilgilerin gizliliğine halel getirmeksizin, özel sektörün de erişimine açık bir veri tabanı oluşturulacaktır.

Ticaret Bakanlığı tarafından, dar katılımlı bir çalışma grubu kapsamında faaliyetlerin devam ettiği, eylem maddesinin gözden geçirildiği ve ihtiyaç duyulursa yeni bir eylemin önerilebileceği vurgulanmıştır.

İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği temsilcisi, yapılan itirazlar kapsamında, kaçının yükümlü lehine, kaçının uzlaşmayla, kaçının yükümlü aleyhine neticelendiğine dair istatistiki bilgilerin Genel Kurul ile paylaşılması gerektiğini, vergi kaybına neden olan durumlarda muhafaza ekiplerince sürece dahil olduğu ve kaçakçılık suçu isnadıyla konunun yargıya taşındığı, mevcut durumu TİM ve TOBB ile de görüşeceklerini belirtmiştir. Ayrıca, ek tahakkuk ve ceza kararlarına ilişkin sıkıntılar yaşandığını, açık ve şeffaf süreçlerin herkesin yararına olduğunu ve paydaşlara işlemlere ilişkin daha fazla fikir vereceğini ifade etmiştir.

12 Numaralı Eylem: Güçlendirilmiş kontrol ve muayenelere ilişkin bildirimler, gecikmeksizin ticaret erbabına bildirilecek; konu hakkında farkındalığın artırılmasını teminen tanıtım ve eğitim faaliyetleri düzenlenecektir. Ayrıca, DTÖ SPS Anlaşması kapsamında alınan önlemlerin ülkemiz ihracatçılarına bildirilmesi amacıyla, ‘teknikengel.gov.tr’ web sitesini örnek alan bir sistem kurulacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi, Teknik Engel internet sitesinin başarılı bir çalışma olduğunu, tarım ve hayvancılık ürünleri özelinde Anlaşma’ya ilişkin birçok hususun sitede dikkate alındığını, Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü ile Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcilerinin bir araya getirilmesi adına önümüzdeki günlerde bir toplantı gerçekleştirileceğini, ayrıca güncellenecek site kapsamında tecrübe paylaşımı yapılacağını belirtmiştir.

30 Numaralı Eylem: Ticaretin kolaylaştırılması faaliyetlerine dair taşrada farkındalığın artırılmasını teminen Bölge Müdürlükleri başkanlığında sivil toplum örgütleri ve diğer ilgili kamu idareleri temsilcilerinin katılımı ile yıllık bölgesel istişare toplantıları yapılacaktır. Ayrıca, yaşanan sorunlar ve olası iyileştirme önerilerinin yerinde tespiti amacıyla taşra personeliyle yıllık değerlendirme anketi yapılacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, 18 Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü ile istişare toplantıları gerçekleştirildiği ve sürecin raporlandığı, 2023 yılı ilk çeyreğinden toplantıların yeniden yapılmasının planlandığı, sahada çalışan kişiler ile temas kurmanın ve burada yaşanan sıkıntıları dinlemenin önemli olduğu ifade edilmiştir.

TÜSİAD temsilcisi tarafından, müşavir derneklerinin de sürece dahil olmasını arzu ettikleri, eğer bir sıkıntı yaşanıyorsa beraberce çözüm bulmayı istedikleri dile getirilmiştir.

36 Numaralı Eylem: Gümrük müşavirlerinin mevcut durumuna ilişkin bilgiler (ülkemizdeki lisanslama süreci, ülkemizde bulundukları şehir, sayıları, iletişim bilgileri listesi vb.) Ticaret Bakanlığının internet sitesinde yayınlanacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, eylemin tamamlandığı ve müşavirlere ait bilgilerin internet sitesinde yer aldığı aktarılmıştır.